

ския воененъ сждъ. Единъ старши жандарминъ дойде та ме повика заедно съ братовчеда ми, Ив. Ст. Гешевъ, отъ нашето пловдивско писалище. Азъ се простихъ съ стария си баща, и тръгнахъ прѣдъ жандармина.

Извадиха ме прѣдъ военния сждъ. Казахъ си името, и чухъ отъ устата на единъ сърдитъ полковникъ, че азъ трѣбваше да ида въ затвора. И отвориха се за мене вратата на тая пловдивска тъмница, която бѣше станала послѣдното земно жилище на стотини българи.

Туриха ме най-напрѣдъ въ горния етажъ отъ помѣщенiето на градоначалството, въ стаята на приставитѣ. Отъ тритѣ прозорци на тая стая се гледаше дворътъ на тъй наречения конакъ — домътъ на окръжния управителъ. А отъ вратата, които стоеха постоянно отворени, се виждаше стълбата, която водѣше на долния етажъ. По тая стълба постоянно слизаха и се качваха жандармитѣ и затворниците, обитателитѣ на голѣмата стая, която бѣше задъ нашата, надъ самата тъмница, и която се наричаше жандармерийски каушъ.

Когато се приближеше човѣкъ до вратата на нашата стая, той гледаше не само одъра на горния етажъ и вратата на двѣтѣ му други стаи, прѣдната и задната, но още, прѣзъ стълбата, и вратата и прозореца на една противоположна дирня стаичка на долния етажъ. Тая стаичка, въ която се изповѣдваха и причастяваха отъ единъ пловдивски свещеникъ всички осждени на смъртъ карловци, зимаше свѣтлина отъ входа на долния етажъ и отъ приемната на градоначалника, която бѣше отпрѣди. Тя бѣше, слѣдователно, тъй тъмна откъмъ видѣлината, както и мрачна по назначението си. А! ако зидаветѣ можеха да говорятъ, колко отъ сирачетата на карловскитѣ мченици можеха да чуятъ отъ стѣнитѣ на тая стаичка послѣднитѣ желания и прѣдсмъртнитѣ въздишки на своитѣ бащи!

Никога нѣма да забравя първитѣ мои чувствования въ тоя пръвъ мой затворъ.

Изтрѣпналъ въ началото, азъ скоро се обладахъ отъ едно неизказано безпокойствие и отъ една безгранична жалость.

Съ коя цѣль, за какво прѣстѣпление, на основание на чии показания бѣхъ азъ арестуванъ? Бѣха ли открили нѣщо? Подозираха ли само?